

Valbudskap och svar på frågor valet 2022

Här finns dels förslag på hur en argumentation kring Vänsterpartiets valbudskap kan se ut, dels frågor och svar på vanligt förekommande frågor och påståenden i valrörelsen.

All vår politik finns inte med i detta dokument. Politik på andra sakområden beskrivs till exempel i valplattformen, i riksdagsmotioner, budgetmotion och på A-Ö på hemsidan.

Senaste versionen finns alltid på www.vansterpartiet.se under Resursbanken.

Vårt valbudskap

Ett tryggt och jämlikt samhälle

Trettio år av nedskärningar och privatiseringar har gjort att vi inte längre kan känna oss trygga med välfärden, samtidigt som klimatomställningen går för långsamt och skolan och vården styrs av marknaden. Det är hög tid att politiken tar tillbaka kontrollen. Vi har visat att det går att vända utvecklingen när det gäller hyror, sjukförsäkringen och pensioner. Nu tänker vi göra det med jobben och jämlikheten.

I Sverige ska alla känna sig trygga i sina hem, sina bostadsområden och på jobbet. Vi vill ha ett samhälle där alla människor kan skapa sig ett gott liv oavsett vem man är och var i landet man bor. Det får vara slut på marknadsexperiment och ständiga besparingar på vår gemensamma välfärd. Vi behöver ta tillbaka kontrollen över allting som har slutat att fungera. Det handlar inte om att var och en får klara sig bäst den kan, utan det är politikens ansvar att garantera människor trygghet och välfärd. Det är de folkvalda som ska se till att samhället fungerar.

Vi får saker att hända

Högern och Socialdemokraterna har lovat saker de inte kunnat hålla i decennier nu. De skulle fixa arbetslösheten, de växande klyftorna, bristerna i välfärden, bostadsbristen och brottsligheten. Men istället har de lämnat över ansvaret till marknaden. Det har inte fungerat. Skattepengarna har gått till skatteavdrag, jobbcoacher och privata bolag istället för till jobb, välfärd och trygghet. Vi gör tvärtom. Vi vill att politiken tar ansvar och investerar i allt det som har försummats så länge.

När vi stoppade marknadshyrorna och drev igenom den största höjningen av pensionerna i modern tid visade att vi har viljan och kraften att förändra. Vi kommer inte med tomma löften – vi agerar och ser till att vanligt folk får det bättre.

Vi stoppade marknadshyrorna

Trots att många hyresgäster redan hade svårt att klara ekonomin under coronapandemin 2021, ville regeringen och deras samarbetspartier ge bostadsföretagen rätt att höja hyrorna utan förhandling. Det skulle innebära chockhöjda hyror. Vänsterpartiet hade tidigt sagt att vårt stöd till regeringen hängde på att marknadshyror inte infördes. Vi stod vid vårt ord – och regeringen tvingades backa.

Vi höjde pensionerna

I samband med statsministeromröstningen hösten 2021 ställde Vänsterpartiet ett krav på mer pengar i plånboken för de sämst ställda pensionärerna. Resultatet blev garantitillägget, ett reformförslag som i slutänden ledde till att riksdagen beslutade om den största höjningen av pensionerna i modern tid. Så visar vi respekt för dem som slitit ett helt liv.

Vi förbättrade sjukförsäkringen

I förhandlingarna om höstbudgeten 2021 fick Vänsterpartiet igenom de största förbättringarna i sjukförsäkringen på ett årtionde. Garantinivån i sjukersättningen höjdes med tusen kronor och den extra skatt som den med sjukersättning betalats togs bort. Det blev enklare att få sjukpenning, även för den som inte orkar jobba fram till pensionsåldern. I vårt Sverige ska ingen lämnas efter.

Krafttag för en grön omställning

Alla pratar om hur vi står inför en enorm kris, med mänskligt lidande, massutrotning av arter, katastrofväder, stormar och skogsbränder. Men sällan hör vi något om tillräckligt stora åtgärder för att skynda på omställningen. Vi är det enda partiet som går till val på sådana åtgärder. Politiken ska ta ansvar för att Sverige ställer om. Marknaden kommer inte att göra det, företag som vara ser till vinsterna kommer inte att göra det. Det som krävs är stora statliga investeringar i fossilfri energi, transporter och energisnåla bostäder. Vi kan alla göra vår del för klimatet, men de stora förändringarna måste vi göra gemensamt. Det är också de statliga investeringarna som i sin tur gör det möjligt för fler att göra de val som är bäst för klimatet. Vänsterpartiet är garanten för att klimatomställningen sker rättvist och behåller sitt folkliga stöd.

Avveckla marknadsskolan

Från att ha haft en av världens bästa skolor, har vi fått en marknadsskola med betygsinflation, segregation och ojämlikhet. Alldeles för många barn får idag inte en så bra skolgång som de har rätt till. Politiker från alla politiska läger har fattat besluten som har lett fram hit. Ibland har de egna ekonomiska intressen i skolbolag eller nära kontakter med bolagens lobbyister.

Vi tänker avveckla marknadsskolan som sätter skolbolagens vinster före elevernas bästa. Vi behöver ta tillbaka kontrollen över skolan och bygga den trygg och jämlik igen. Varje skattekrona ska stanna i klassrummen, inte försvinna till skolbolagens ägare.

Höj pensionerna

Vi vill öka den ekonomiska tryggheten genom hela livet. Ingen ska behöva växa upp i fattigdom och den som jobbat ett helt liv ska ha en värdig pension. Vänsterpartiet såg till att pensionerna förbättrades under den senaste mandatperioden. I augusti får en miljon pensionärer höjd pension. Nu går vi till val på att höja inkomstpensionerna för alla.

Bygg välfärden stark igen

Idag finns det 350 miljarder kronor mindre per år till välfärden än vad det gjorde 1990. Väldigt många färre jobbar inom välfärden med att ta hand om väldigt många fler. Alldeles för mycket har sålts ut och marknadsanpassats så att det är vinstjakt som driver sjukhusen och äldreboendena. Välfärden har hamnat i fel händer, och det är dags att ta tillbaka kontrollen. Du ska kunna lita på välfärden: att du får hjälp om du blir sjuk, att skolan fungerar och att du får en bra pension. Karensdagen ska bort.

Arbete åt alla

Arbetslöshet är ett stort slöseri. Ingen ska behöva gå utan jobb. Arbetslösheten är inte den enskildes fel, utan beror på att inget annat parti än Vänsterpartiet har en politik för full sysselsättning. Våra klimatinvesteringar beräknas ge 80 000 nya jobb i privat sektor, och de anställda i välfärden måste ha fler kollegor.

Det är inte ditt fel, och inte invandringens

Vi är många som känner att samhället blivit otryggare. Det beror inte på att du har gjort dåliga val. Och det var inte invandrare som beslutade att låta arbetslösheten dra iväg, sälja ut välfärden och låta skolor förfalla – det var politiker, både socialdemokrater och borgerliga. Allt som behövs är partier som har modet att förändra och fatta bättre politiska beslut. Alla vinner på jämlikhet. Samhällen som inte bryts ned av brottslighet, där fler får chansen att lyckas och där vi litar mer på varandra kan också åstadkomma mycket mer.

Frågor och svar

Strategisk röstning

Borde jag rösta på Socialdemokraterna så att det är större chans att de kan bilda regering?

En röst på Vänsterpartiet är en röst på en regering ledd av Magdalena Andersson. Men om man vill undvika att en sådan regering bedriver högerpolitik som i januariavtalet, då är en röst på Vänsterpartiet det bästa valet.

Vilket rödgrönt parti man röstar på påverkar var tyngdpunkten i en rödgrön koalition kommer att ligga: om Vänsterpartiet blir det näst största partiet så ökar möjligheterna för en rödgrön regering att satsa på välfärden, avskaffa marknadsskolan och investera i en rättvis klimatomställning.

Om Centerpartiet blir näst störst på den rödgröna sidan kommer istället Annie Lööfs inflytande bli större – och hennes politik ligger ju väldigt långt ifrån det som Socialdemokraterna säger att de vill genomföra.

Så om man vill se en S-ledd regering som driver vänsterpolitik är det klokt att rösta på Vänsterpartiet.

Borde jag stödrösta på Miljöpartiet så att de kommer in i riksdagen?

Vi ser också att Miljöpartiet behöver komma in i riksdagen för att vi ska kunna stoppa de blåbruna från att bilda regering. Det är också bara en vänstermajoritet som kommer att ta krafttag i klimatomställningen. Om man ska stödrösta är alltid en svår avvägning som man måste göra själv. I dagsläget ligger MP stabilt över 5 procent och bör ha goda möjligheter att komma in på egen hand.

Hur ska jag rösta för att ge SD så lite inflytande som möjligt/visa att jag tar maximalt avstånd från SD?

Det är klokt tänkt. SD är på många sätt motsatsen till allt vi står för. Det viktiga är att hålla SD borta från regeringsmakten. Det gör du genom att rösta på något av de rödgröna partierna (S, V eller MP), så att chanserna ökar att de partierna kan bilda regering. Bland de rödgröna partierna kan du rösta på det parti som ligger dig närmast politiskt.

Regeringsfrågan

Vill ni sitta i regering efter valet?

Ja, om det ska bli någon ordning på skolan, pensionerna och klimatomställningen måste Vänsterpartiet sitta med i nästa regering. Vi kommer inte acceptera en till mandatperiod där någon annan genomför sin egen politik på våra mandat. Det visade vi när vi fällde regeringen 2021 för att förhindra den från att genomföra marknadshyror. Alla partier som utgör regeringsunderlag måste kunna påverka politiken, svårare än så är det inte för oss. Vi tänker göra vad vi kan för att få genomslag för den politik våra väljare gett oss stöd för efter valet.

Kan ni verkligen regera med Centerpartiet?

Ja. Däremot kan vi förstås inte regera med en politik som Centerpartiet bestämmer själva. Innehållet i politiken måste vara sådant att Sverige går åt rätt håll.

Men ni fällde ju en socialdemokratisk regering och nu kräver ni ministerposter. Hur kan jag lita på att ni inte fäller en s-regering igen och skapar kaos?

Vi fällde Stefan Löfvens regering eftersom vi hade lovat våra väljare att inte stödja en regering som införde marknadshyror. Det löftet höll vi och idag är nog väldigt många tacksamma för det när priserna stiger på allting.

Inför årets val har vi sagt att vi självklart vill vara med och bilda en rödgrön regering om vår sida får majoritet i valet. Vi är beredda att förhandla och kompromissa.

Däremot är vi inte beredda att medverka till ännu en mandatperiod av instabilitet med en regering som inte har majoritet för sina egna förslag. De som röstar på Vänsterpartiet har samma rätt som övriga rödgröna partier att få sina intressen företrädda i en ny regering.

Vilka är era krav för att stödja en S-regering?

Det handlar inte om att formulera krav utan om att hitta bra samarbetsformer för att ta fram ett gemensamt regeringsprogram. För oss är det självklart att våra väljares intressen ska respekteras och tas tillvara i en ny regering. Vi går till val på de frågor vi prioriterar, och efter valet ska vi givetvis förhandla och ges inflytande på samma sätt som övriga partier i en rödgrön koalition.

Ni kan inte ta ansvar!

Vi styr många av Sveriges mest välskötta kommuner och regioner. Vi har under många år ingått i budgetsamarbeten med Socialdemokraterna och Miljöpartiet på riksplanet. Vi gör dagligen överenskommelser med alla andra riksdagspartier (utom Sverigedemokraterna). Vi vet mycket väl hur man styr ett land.

Skola

Ska man få ha mobiler i klassrummet?

Det är jätteviktigt med lugn och ro i klassrummet och självklart ska läraren kunna bestämma att man inte får ha mobil, så funkar det redan idag. Så här står det i skollagen: ”Rektorn eller en lärare får från en elev omhändertaga föremål som används på ett sätt som är störande för utbildningen.” Men skolan har viktigare frågor att lösa än den här. De som tar upp frågor om mobiler i klassrummet är ofta partier som inte vill att vi pratar om vinstjakten eller nedskärningarna.

Hur ska en folkomröstning om marknadsskolan gå till?

Vi vill att frågan gäller huruvida aktiebolag ska få driva skolor och förskolor. Alternativen ska vara ja eller nej.

Religion

Förbud burka/slöja!

Vi tror inte att ett förbud skulle leda till mindre förtryck. Tvärtom kan det leda till att kvinnor stannar i hemmet istället för att röra sig ute i samhället. Varken religiösa fundamentalister eller politiker ska bestämma hur kvinnor ska vara klädda.

Invandring

Varför får flyktingar gratis tandvård?

Vuxna asylsökande har rätt till akuttandvård, i likhet med till exempel turister från Europa som befinner sig i Sverige. Det är inte anständigt att neka någon med akut smärta vård. Dessutom kan det

bli dyrare på sikt om man inte behandlar i tid.

Utvisningarna till Afghanistan

Det är orimligt att utvisa någon till talibanernas Afghanistan. De som var unga när de kom till Sverige borde få en amnesti så att de kan stanna.

Det är massinvandringen som skapat den ökade otryggheten.

Vi är många som känner att samhället blivit otryggare. Men det var inte invandrare som beslutade att låta arbetslösheten dra iväg, hålla nere lönerna, låta bostadsområden och skolor förfalla – det var politiker, både socialdemokrater och borgerliga. Och det började långt innan de stora flyktingvågorna. Nu skyller politikerna sina misslyckanden på invandringen. Vänsterpartiet vill ändra på utvecklingen genom att fatta bättre beslut: förbättra vanliga människors ekonomi istället för att försämra den, stärka välfärden istället för att urholka den, fördela välståndet jämnare istället för att låta de rikaste dra ifrån.

Ekonomi och jobb

Vänsterpartister vill ge allt åt alla.

Högern vill istället ge allt åt några få – det är väl inte bättre? Vi vill inte ge allt åt alla, men mer åt många.

Ni kan ingenting om ekonomi!

När Moderaterna byggde Nya Karolinska i Stockholm drog de över budgeten med 10 miljarder. Där kan man prata om några som borde bli bättre på att räkna. Vi tror att partier som satsar på offentlig välfärd också är noggrannare med att den ska fungera och att pengarna ska räcka. Vi har också en utvecklad politik för tillväxt i den privata sektorn. Våra föreslagna klimatinvesteringar beräknas ge 80 000 nya jobb om året i privata företag. Det är högern som står för några av de sämst fungerande ekonomiska teorierna, som till exempel att alla blir rika om några få tillåts bli rika, eller att offentlig verksamhet blir bättre om den får privata ägare.

Ni vill bara höja skatterna!

Nej, vanliga löntagare får sänkt skatt med vår politik. Däremot ser vi att de allra rikaste behöver bidra mer om vi ska få tillbaka en fungerande välfärd.

Ni förstår er inte på småföretagande!

Jodå, vi har många småföretagare bland våra medlemmar. Mindre företag är jätteviktiga, på många mindre orter är det småföretagen som får samhällena att överleva. Ofta är politiken alltför inriktad på att hålla storföretagen under armarna, de som har råd att hålla sig med lobbyister och kan erbjuda karriärer åt före detta politiker. Vi vill se till att det går att vara småföretagare i hela Sverige. Det kräver en fungerande välfärd och offentlig service, bredbandsutbyggnad och vägar som underhålls. Bra småföretagarpolitik är också att se till att vanliga människor har löner och pensioner som går att leva på – annars blir det inte många kunder i butiken.

Basinkomst är lösningen!

Vi är emot basinkomst. Om människor ska stödja välfärdssystemet och vilja betala skatt så måste välfärden omfatta de som behöver den, inte de som faktiskt har en förmåga att försörja sig själva. Dessutom har Vänsterpartiet en politik för fullsysselsättning som fungerar. Då behövs inte basinkomst som ett verktyg mot arbetsbrist.

Flyr inte de rika om man höjer skatten?

De rikaste har alltid hotat med att lämna landet. Det gjorde de när arbetarrörelsen bildade fackföreningar och kämpade för 8-timmarsdag också. För de allra flesta är det bara ett tomt hot. Men det är sant att vi måste göra det tydligare hur alla gynnas av jämlikhet - även de med högre inkomster. Ett samhälle med enorma klyftor är dåligt att bo i för alla.

Vad menar ni med att ni stoppade kaosprivatiseringen av Arbetsförmedlingen?

Vi fick regeringen att ta tillbaka kaosprivatiseringen av Arbetsförmedlingen. Vi använde vårt inflytande till att ge Arbetsförmedlingen mer pengar, rädda kvar kontoren i glesbygden och stoppa privatiseringen av hjälpen till de arbetslösa. Omgörningen av Arbetsförmedlingen var nyliberal politik som Centerpartiet ville driva igenom enbart av ideologiska skäl.

Vad tycker ni om arbetskraftsinvandring?

Alliansen införde nya lagar kring arbetskraftsinvandring 2008 som leder till lönedumpning och att människor utnyttjas på de mest förfärliga sätt. Vi vill återgå till de regler som vi och Socialdemokraterna var överens om innan 2008 som innebär att arbetskraftsinvandring ska få godkänt när det finns ett behov att fylla på arbetsmarknaden. Idag använder företagen Sveriges extremt liberala regler för att ta in personer enbart för att de kan ge dem sämre villkor.

Vill ni förstatliga alla banker?

Vi har inte lagt något sådant förslag, men vi vill på flera sätt stärka samhällets inflytande över bankerna så att de blir mer till för samhället än tvärtom. Det är svenska folkets insättningar och lån som skapar deras vinster, och det är svenska folket som i sista hand måste skydda dem från bankrott. Därför är det rimligt att bankerna regleras hårdare än idag och att det statliga bankägandet ökar.

Vad vill ni göra för att skapa jobb?

Vi går till val på stora klimatinvesteringar som beräknas skapa upp till 80 000 nya jobb i privat sektor. Vi vill låta välfärden få fler anställda. Och vi vill reparera arbetsmarknadsutbildningen och få en fungerande arbetsförmedling så att dagens arbetslösa kan ta de nya jobb som växer fram.

Vad vill ni göra med ISK-sparandet?

Vi föreslår att det införs ett tak för sparande på ISK på 2 miljoner kronor. Sparande utöver taket ska beskattas med den vanliga skatten på kapitalinkomster, som i dag ligger på 30 procent.

Klimatomställning/investeringar

Vi behöver få ner utsläppen så snabbt som möjligt, men ni verkar stå på industrins sida nu för tiden?

Vi har alltid sagt att de största utsläpparna ska ta det största ansvaret. Industrin står för ungefär en tredjedel av de utsläpp som sker i Sverige. Så för att kunna pressa ner utsläppen är det helt centralt att ha en plan för hur omställningen av industrin ska gå till.

Men ni kan inte bara lyssna på vad industrin säger!

Omställningen blir effektivare om vi lyssnar på dem som jobbar i produktionen. Det är inte industrins aktieägare vi åker ut och samtalar med, det är arbetare, ingenjörer och företagsledningar. Samtidigt pratar vi med miljöorganisationer och aktivister.

Klimatomställningen är jobbig och dyr för vanligt folk!

Så ska det inte vara, och för Vänsterpartiet är det jätteviktigt att vanliga människor inte ska betala omställningen. Vår klimatpolitik handlar om tunga statliga investeringar i spårutbyggnad, elnät, klimatanpassning av bostäder och omställning av industrin. Det är inte du som ska tvingas köpa en elbil i morgon, det är industrin som ska producera elbilar som alla har råd med. Poängen med våra klimatinvesteringar är att det blir lättare att göra hållbara val.

Vad vill ni göra åt de höga elpriserna?

Svenska hushåll ska inte behöva betala för en feltänkt och havererad elmarknad. I dag sätts priset på el på ett orimligt sätt. Därför har vi föreslagit något som vi kallar ”Sverigepriser” på el. Det innebär att vi separerar de svenska elpriserna från de höga exportpriserna. Priserna sätts alltså separat. Det skulle

ge oss Sverigepriser på el, ungefär 40 öre/kWh i genomsnitt. Så får vi betydligt lägre elpriser för hushållen och snabbar på klimatomställningen. Vi vill också sätta ett tak på elnätsavgiften för att sänka hushållens kostnader ytterligare.

Hur ska det gå till i praktiken?

Sverige har idag fyra elprisområden. Vi skapar ett femte, som blir det enda som är öppet för europeiska elbolag. Därmed slår inte den europeiska efterfrågan igenom på de svenska elprisområdena.

Elbolagen säger att det inte går!

Det beror på att de tjänar stora pengar på dagens elmarknad. Men även andra EU-länder har börjat reglera sina energimarknader på olika sätt. Prisskyddet är lätt att införa och fullt möjligt att få plats innan den kommande vintern.

Myndigheterna säger att det inte går!

Vi håller inte med. Vi kan inte se att vår modell skulle bryta mot några EU-regler. Man ska veta att även andra EU-länder har börjat reglera sina energimarknader på olika sätt. Även om det fanns en misstanke om att EU-reglerna skulle stå i vägen, vore det ju rimligt att pröva dem.

Ska Sverige behålla all el själva, vad är det för nationalism?

Nej, Sverige ska både exportera överskott och importera när vi har underskott. Det enda förslaget innebär är att dyr utländsk el inte får genomslag på de svenska priserna.

Varför skulle priset bli lägre i de nya "svenska" elprisområdena?

Därför att där tillgodoses våra behov av relativt billiga energislag. Så även om modellen med marginalprissättning behålls, kommer den inhemska efterfrågan aldrig bli så stor att dyr kolkraftsel kommer in i bilden.

Det spelar ingen roll vad Sverige gör på klimatområdet så länge Kina får fortsätta!

Vi i Sverige ska göra vår del och sänka våra egna utsläpp. När vi har sopat framför egen dörr är det lättare att ställa krav på länder som Kina. Vi tycker att Sverige kan gå före och visa resten av världen hur en grön omställning går till.

Stoppa 5G-utbyggnaden!

Vi grundar våra politiska beslut på vetenskap och beprövad erfarenhet. Vi ser inte att det finns några hållbara argument för att 5G-tekniken skulle innebära några hälsorisker, inte ens med mycket hårt ställda krav på försiktighet.

Vill ni ha ett pristak på bensin och diesel?

Vi tycker att staten behöver ta över en del av riskerna för plötsliga prischocker på drivmedel vid kriser. Det går att göra på olika sätt och vi vill utreda vilket sätt som är det bästa.

Trygghetssystemen

Vad vill ni göra åt föräldraförsäkringen?

När det gäller föräldraförsäkringen tycker vi att den ska vara helt individualiserad, d v s att man inte ska kunna fördela ledighet mellan föräldrarna. I nuläget, när män tar ut mindre ledighet än kvinnor drabbar det alla kvinnors löner och möjligheter på arbetsmarknaden (även kvinnor som aldrig tänkt skaffa barn förväntas vara hemma med barn och halkar därför efter sina manliga kollegor). Därför kan det heller inte vara upp till var och en hur man utnyttjar den statliga försäkringen. Vill man inte ta del av försäkringen så kan man naturligtvis vara hemma precis hur man vill.

Nu har vi ju en ny LAS-uppgörelse, finns det något mer att göra för

anställningstryggheten nu? Eller är den frågan begravnen?

Vänsterpartiet kommer fortsätta ta strid för stärkt trygghet på jobbet. Allt fler arbetar idag under otrygga förhållandena och osäkra anställningar. Det gör det svårt för människor att planera sina liv. Socialdemokraterna pratar gärna om hur de värnar vanliga löntagares trygghet men har i praktisk politisk handling flera gånger gått i motsatt riktning. Vi gör tvärtom – söker mandat för att börja vända på utvecklingen och istället stärka tryggheten på jobbet.

Vad är Nooshipensionen?

Det är höjningen av garantipensionen för en miljon pensionärer med upp till 1 000 kronor i månaden. Den första utbetalningen gjordes i augusti 2022. Höjningen gjordes för att Vänsterpartiet ställde det som villkor för att släppa fram den socialdemokratiska regeringen hösten 2021. Därför kallar vi den för Nooshipensionen.

Räcker det verkligen med garantipensionen, behövs det inte mer?

Nooshipensionen ger den största höjningen av pensionerna i modern tid. Det är ett viktigt första steg. Nu vill vi gå vidare och höja inkomstpensionerna med i genomsnitt runt 2 000 kronor per månad. Våldigt många pensionärer har jobbat och slitit i hela sina liv, ändå blir pensionen så låg att ekonomin inte går ihop. Detta gäller särskilt många kvinnor. Därför vill vi höja pensionerna. Vårt långsiktiga krav är ett nytt pensionssystem som ger verklig ekonomisk trygghet vid arbetslivets slut.

Sjukvård

Vad tycker ni om aktiv dödshjälp?

Vänsterpartiet anser att dödshjälp fortsatt bör vara förbjudet. Precis som Läkarförbundet menar vi att dödshjälp går emot hälso- och sjukvårdens grunduppgift: att bota, lindra och rädda liv. Det finns också svåra frågor kring yttre tryck och möjligheten att människor skulle kunna ha ändrat sig. Vi stöder dock att frivillig dödshjälp utreds i de fall då palliativ vård visat sig vara otillräcklig.

Vad vill ni göra åt tandvården?

Vi håller helt med om att tänderna är en del av kroppen och att tandvård på sikt ska vara en del av den vanliga sjukvården. En reform på väg mot det målet är att införa ett ordentligt högkostnadsskydd, som gör att ingen behöver betala mer än 2 000 kr per år hos tandläkaren. Det är en fråga om jämlikhet. Bra tänder ska inte vara en klassfråga.

Sjukförsäkringen

Vad vill ni göra åt sjukförsäkringen?

Vi har tre förslag för att göra sjukförsäkringen bättre: Se till att folk inte hamnar mellan stolarna hos Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Man ska ha rätt att träffa läkaren som har bedömt ens arbetsförmåga. Bättre möjligheter att överklaga sitt beslut. Dessutom måste ersättningarna höjas över hela linjen.

Får vi med förtidspension/sjukersättning också ta det av höjningen av garantipensionen?

Nej, i augusti 2022 höjdes bara garantipensionen. Höjningen rör inte personer med sjukersättning (tidigare kallad förtidspension). Grundnivån i sjuk- och aktivitetsersättningen höjdes 1 januari 2022 med drygt 1 000 kronor i månaden. Samtidigt höjdes bostadstillägget i sjuk- och aktivitetsersättningen till samma nivå som för ålderspensionärer och skatteflyktan mellan de med sjuk- och aktivitetsersättning och löntagare slöts. Allt detta tack vare Vänsterpartiet.

Bostadspolitik

Sänk hyrorna!

Hyrorna tar alldeles för stor del av inkomsten för vanligt folk. Ännu värre blir det när högerpartierna säljer kommunala bostadsbolag eller genomför ombildningar. Med marknadshyror skulle hyrorna öka med uppemot 50 procent. Ett av våra recept för billigare boende är att inrätta ett statligt byggbolag med uppgift att bygga hyresrätter som alla ska ha råd med.

Droger

Vill ni legalisera narkotika?

Det ska vara förbjudet både att köpa, sälja och inneha cannabis och annan narkotika. Men det Vänsterpartiet driver sedan länge är att det inte ska vara olagligt att vara påverkad. Idag är det straffbart att ha narkotika i blodet. Det gör det ännu svårare för människor som redan är på botten. Många drar sig till exempel för att kontakta polis eller vård. Vi ska jaga de brottslingar som sprider narkotikan istället.

Det ska inte vara olagligt att vara påverkad. Förutom att det gör att folk till exempel drar sig för att kontakta polis eller vård, så sätter det ljuset på fel personer. Det är de brottslingar som tjänar pengar på narkotikan som vi ska jaga.

Brott och straff

Hur ska brotten minska?

Partierna tävlar om att framstå som tuffast mot brott, men det enda de lägger fram är straffhöjningar. Det behövs högre straff för vissa brott, men att ta i när brottet redan är begått löser inte problemet. Polisen understryker att de inte kan lösa detta själva, det krävs politiska lösningar som går till botten med det som orsakar brottsligheten. Vi måste slå mot pengarna och vapnen som de kriminella nätverken bygger sin makt på. Rekryteringen av unga till gängen måste stoppas i tid. Civilsamhället och kommunerna måste finnas närvarande och fånga upp unga på fel spår. Valfärd, bostäder och skola ska vara lika bra överallt. Ingen ung människa ska behöva vända sig kriminella för att känna hopp om framtiden.

Många fattiga bostadsområden i storstäderna har försumrats, förlorat samhällsservice och fått sämre skolor på grund av skolvalssystemet. Det har skapat grogrund för de kriminella gängens etablering och rekrytering av unga till kriminella miljöer. När politiken säljer ut, marknadsutsätter och skär ner, så släpper man också taget. Det är dags att ta tillbaka kontrollen.

Ni får väl köpa att en del föds onda helt enkelt!

Människor kan utveckla sina goda sidor eller sina onda sidor. I ett gott samhälle, med en välfärd vi kan lita på, där alla får gå i bra skolor och har chansen att få ett jobb och en bostad - där tror vi att brottsligheten är lägre. Det finns faktiskt siffror på det också. Länder med stor ojämlikhet brukar också vara våldsammare och mer utsatta för kriminalitet.

Det borde vara mycket högre straff, för brottsoffrens skull!

Brottsoffer mår inte bättre av att en förövare sitter inne i 25 år istället för 20. Det är inte med långa straff man hjälper brottsoffer bäst. Den bästa reaktionen på ett brott är att se till att det inte händer igen. Och då är det inte långa straff som är receptet. Det är Sverige ett bra bevis på: straffen har förlängts i trettio år utan att det har haft någon effekt. Det är ett misslyckande som både socialdemokratiska och borgerliga regeringar borde stå till svars för idag.

Anonyma vittnen

Vänsterpartiet vill inte införa rätt att vittna anonymt. Vi anser att det är ett rättsosäkert förslag som inte

stämmer ihop med svensk rättstradition där vi har fri bevisföring. Det finns andra sätt att förbättra situationen för vittnen. En statlig utredning har visat att anonyma vittnen inte i någon större utsträckning skulle ändra på utfallet i rättegångar.

Mängdrabatt

Vi vill inte avskaffa den så kallade mängdrabatten. Det är varken logiskt eller effektivt döma någon till straff som är längre än en livstid. Det får också konsekvenser som inte är rimliga, där till exempel någon som döms för ett flertal små stölder får ett hårdare straff än den som döms för en våldtäkt.

Villkorlig frigivning

Vänsterpartiet vill inte avskaffa den villkorliga frigivningen. Villkorlig frigivning är den sista delen av straffet och innebär en utslussning till samhället, då den dömda samtidigt är övervakad av kriminalvården. Om villkorlig frigivning försvinner så kommer vi ha personer som ena dagen sitter på anstalt och nästa dag är ute oförberedd och kanske bara med gamla kriminella kontakter som enda nätverk. Det är ett dåligt sätt att bekämpa brott.

Utvisa fler invandrare så minskar brotten!

Forskning visar att personer med invandrarbakgrund är överrepresenterade i förhållande till sitt antal när det gäller kriminalitet. Men förklaringen är framför allt socioekonomiska förhållanden. Vad det handlar om är att ha en socialtjänst som har resurser att gripa in, en skola som ger alla samma chans och en politik där det finns jobb och framtidstro även i fattigare områden.

Vad tycker ni om civil olydnad?

Så här skriver vi i vårt partiprogram: ”Vänsterpartiet kämpar för att förändra det vi uppfattar som felaktiga beslut den parlamentariska vägen. Men demokrati är inte bara lagar och regler. Civil olydnad är en yttersta möjlighet för människor som saknar makt att på andra sätt försvara folkligt förankrade värden som mänskliga rättigheter och naturresurser. Civil olydnad grundar sig på principen om icke-våld och öppenhet.”

Försvar och utrikespolitik

Hur ser Vänsterpartiet på invasionen av Ukraina?

Invasionen är olaglig och folkrättsvidrig. Vänsterpartiets position är att Sverige kraftfullt ska agera mot Ryssland och stödja Ukraina både civilt och militärt. Det är oacceptabelt när stormakter med hot och våld försöker kontrollera andra. Vi har bland annat krävt ett totalt importstopp för rysk olja och gas. Det har de andra partierna tyvärr inte ställt sig bakom.

Ni vill ju rusta ner försvaret!

Nej, Sverige ska ha ett starkt försvar. Vi har ställt oss bakom att upp till två procent av Sveriges BNP ska läggas på försvaret, och är särskilt glada över att värnplikten och det civila försvaret ska stärkas ytterligare. Ett folkligt förankrat värnpliktsförsvar är både mer demokratiskt och tryggare än det smala yrkesförsvaret som alliansregeringen införde.

Vi måste bygga samhället starkt – det gör oss mer motståndskraftiga mot såväl civila som militära konflikter. Det stärker Sveriges säkerhet. Vi behöver stärka motståndskraften i samhället som helhet så att vi är bättre rustade att klara av kriser och konflikter.

Vad vill Vänsterpartiet göra för att göra Sverige tryggt?

Ett Nato-medlemskap ökar osäkerheten. Vi är för de ökade försvarsanslagen som en enig riksdag står bakom. Sverige ska ha ett starkt försvar. Vi ska också bygga vår trygghet på att behålla vårt militära självbestämmande och vår handlingsfrihet i svåra lägen.

Varför tycker inte Vänsterpartiet att Sverige ska gå med i Nato?

Den militära alliansfriheten gör Sverige tryggare. Ett Nato-medlemskap skulle öka Sveriges utsatthet

genom att det riskerar dra in oss i krig och konflikter som vi helst vill stå utanför. Enligt Natos artikel 5 så är medlemsstater skyldiga att bistå varandra militärt vid angrepp. Vi vill att Sverige självt ska kunna göra sina säkerhetspolitiska val. I en otryggare värld, där det säkerhetspolitiska läget som vi sett kan förändras mycket snabbt, vore det olyckligt att binda upp vår försvars- och säkerhetspolitik på det sätt som ett Nato-medlemskap innebär.

Det är ju bara för att ni hatar USA som ni är emot Nato!

Vi säger nej till Natomedlemskap för att det är det tryggaste för Sverige, inte för att Nato har vissa medlemmar eller ser ut på ett visst sätt.

Klarar vi oss verkligen på egen hand?

Det är medlemskapet i Nato som ökar osäkerheten, inte tvärtom. Den nuvarande säkerhetspolitiska linjen handlar inte om att klara sig på egen hand. Vi har till exempel redan idag ett väl fungerande militärt samarbete med Finland.

Ryssland eller Nato?

Vänsterpartiet fördömer Putins brutala angreppskrig och driver på för hårdare sanktioner mot Ryssland, t ex stopp för import av rysk olja och gas. Sverige har visat att det är fullt möjligt att vara entydigt och aktivt mot Rysslands krigföring samtidigt som vi står utanför en militärallians som Nato.

Har inte det säkerhetspolitiska läget förändrats?

Jo, och det är viktigt att det svenska försvaret nu vidtar de åtgärder som de har planerat för. Sverige är inte oförberett. För att vi ska kunna ha handlingsfrihet och anpassa oss efter olika säkerhetspolitiska lägen framöver är det viktigt att fortsätta vara militärt alliansfria.

Ska Sverige bara titta på när det är konflikter?

Att ha kvar vårt militära självbestämmande betyder inte att vi måste avstå från att ingripa i väpnade konflikter. Det betyder bara att vi behåller rätten att göra de valen på egen hand.

Ställ upp på Taiwans sida!

Vänsterpartiet står bakom den rådande politiken avseende Sveriges förhållande till Taiwan. Frågan om Taiwans framtida status måste lösas på fredlig väg av de berörda parterna och inom ramen för folkrätten.

Ni ville inte skicka vapen till Ukraina!

Vänsterpartiet har fattat ett beslut som innebär att vi kommer att rösta ja till att skicka vapen till Ukraina. Det stämmer att vi först höll fast vid den gällande svenska principen att inte exportera vapen till en krigförande part. Det är en princip som ofta är klok att följa. Men i det här läget kan inte Ukrainas folk lämnas ensamma mot den ryska aggressionen.

Stödjer ni PKK?

Nej. Vi stöder kurderna i deras krav på mänskliga rättigheter, men Vänsterpartiet stöder inte PKK.

Men varför viftar ni med deras flagga då?

Det var enskilda företrädare som gjorde det, inte vi som parti. Men det handlade om att svenska regeringen har lagt sig helt platt för den auktoritära regimen i Turkiet och det har lett till att det nu till och med diskuteras begränsningar av åsikts- och yttrandefriheten här i Sverige. Det ville de uppmärksamma.

Anser ni att PKK är terrorister?

EU-domstolen har kommit fram till att PKK inte passar på en terrorlista och vi håller med. Men det betyder inte att vi stödjer PKK. En viktig sak här är att för att det ska bli fred i Turkiet måste turkiska

regimen ha fredsförhandlingar med PKK men det är svårt att kräva så länge de är terrorklassade.

Stödjer ni enprocentsmålet?

Ja, vi vill att enprocentsmålet ska vara ett golv som biståndet inte ska understiga. Vi vill dessutom se ytterligare medel för klimatbistånd. Regeringen har minskat biståndet enormt i och med avräkningarna, alltså att man använt biståndspengar till flyktingmottagande i Sverige. Det är ansvarslöst och drabbar de som har det allra tuffast. Sverige klarar både att ha ett värdigt flyktingmottagande och att ha ett bistånd på en procent av BNI.

Ideologi

Socialism, innebär det att staten ska äga allt eller?

Nej, det innebär att vi vill öka vanliga människors makt över sina liv och över samhällets utveckling. Staten behöver ta tillbaka kontrollen över samhällsutvecklingen från marknaden, och stärka sitt inflytande över elnät, järnväg, bostadsmarknad, banker, och annat viktigt. Men övrigt handlar en socialistisk utveckling mer om att stärka människors rättigheter till inflytande i sin vardag: I arbetslivet, i sina bostadsområden, och på sin fritid, genom att man ska ha råd och möjligheter att leva sitt liv som man vill. På så sätt demokratiserar vi samhället och det ekonomiska systemet, och kan sätta mänskliga behov och omsorg om naturen före vinstintressen.

Vad menar ni med socialism?

Att vi arbetar för att demokratisera samhället och ekonomin. Det ekonomiska systemet ska utformas så att det prioriterar jämlikhet, mänskliga behov och klimatomställning – inte kortsiktiga vinster som gör de rikaste ännu rikare. För att komma dit arbetar vi för att stärka människors rättigheter på jobbet, i sina bostadsområden och över sin fritid. Och för att ta tillbaka den demokratiska kontrollen på de områden där marknaden misslyckats allra tydligast – som bostadsmarknaden, energimarknaden, järnvägsnätet, jobbpolitiken, banksektorn och klimatpolitiken.

Finns det något exempel på lyckad socialism?

Mycket av det som är bra i våra samhällen i världen skapades precis så här – genom att arbetarrörelsen och andra folkrörelser tog kontroll över viktiga områden i samhället och såg till att de användes i enlighet med demokratiska beslut. Det var så vi fick sjukvård, utbildning och pension för alla, det var så vi fick arbetsrätt och reglerade hyror, och det var så vi till sist kom igång med omställningen till ett ekologiskt hållbart samhälle. Att vi är socialister innebär att vi tänker fortsätta demokratisera de viktigaste ekonomiska besluten i samhället, så att ekonomin tjäna människorna, istället för tvärtom. Det finns få exempel på lyckad kapitalism: de globala klyftorna är enorma, och skapar fattigdom, svält och krig. Det är inte hållbart att styra ekonomin på det sättet. Därför arbetar vi för att demokratisera det ekonomiska systemet – kapitalismen – så att vi kan minska klyftorna i Sverige och världen, och sätta mänskliga behov och omsorg om naturen före vinstintressen.

Ni är kommunister!

Nej, vi är socialister och demokrater. Vi vill utvidga de demokratiska fri- och rättigheterna. Just för att länder som leddes av kommunister många gånger gjorde tvärtom så slutade Vänsterpartiet kalla sig kommunistiskt för över 30 år sedan.

Vad tycker ni om Venezuela?

Vänsterpartiets uppfattning är att Venezuela lider under ett auktoritärt vanstyre. Demokratien har steg för steg satts ur spel. Övergreppen mot oppositionen måste upphöra. Detta har vi uttalat oss om flera gånger.

Vill ni avskaffa äganderätten?

Nej, det finns inget land i världshistorien där man inte har fått äga saker. När det gäller ägandet av

företag så finns det för de allra flesta människor ingenting att avskaffa – de allra flesta äger ju inget företag. Ett samhälle behöver olika typer av företag. Så här skriver vi i vårt partiprogram: ”Det socialistiska samhället kan innefatta olika gemensamma ägandeformer som direkt arbetarstyre, kooperativ, kommunalt eller statligt ägande, men även privata företag kan bidra till samhällets utveckling.”

Ni står på Putins sida!

Putin leder en auktoritär högerregim som vi har kritiserat många gånger. Putin ockuperar grannländer, förföljer oliktankande, gynnar den ekonomiska eliten och förföljer fria fackförbund. Det är mycket långt från vad Vänsterpartiet står för. De svenskar som haft mest politiskt samröre med den ryska regimen finns på det yttersta högerkanten. Vi stöder den demokratiska oppositionen i Ryssland.

Varför kallar sig Ung Vänster kommunister?

Både vi och Ung Vänster vill utvidga de demokratiska fri- och rättigheterna, aldrig inskränka dem. Just därför att länder som letts av kommunister många gånger gjort tvärtom så slutade Vänsterpartiet kalla sig kommunistiskt för över 30 år sedan. Det är ett ord som många människor förknippar med motsatsen till vad vi står för. Ung Vänster tror att man kan återupprätta begreppet kommunism, och få människor att förknippa det mer demokratiska värderingar. Vi tycker olika om det.

Vad tycker ni om er historia?

Vänsterpartiet står i grunden för samma värderingar idag som när vi grundades som en del av den socialdemokratiska arbetarrörelsen – frihet, jämlikhet och solidaritet. Utifrån detta har vi varit de mest pådrivande för det som idag är bra med Sverige – frihet, välfärdsstat, jämlikhet och jämställdhet. Längre tillbaka har vi dock även en problematisk historia. När vänstern i hela Europa motsatte sig första världskriget – och ville gå fortare fram i socialistisk riktning – uteslöts den ur socialdemokratien. I bland annat Ryssland gjorde vänstern uppror mot kriget, och Vänsterpartiet förblev länge okritiskt lojalt mot den regim som uppstod där, trots att den utvecklades till en hårdför diktatur. Vi har lärt oss av våra misstag. Vi inser sedan många decennier att det inte finns några ursäkter för att inskränka demokratiska rättigheter – som fria val, fri opinionsbildning och fri organisationsrätt.

EU

Är ni inte motståndare till EU längre?

Jo, vi var emot EU-medlemskapet och har inte ändrat åsikt. Det är svårt att bedriva välfärdspolitik i en union där storföretagens intressen finns både i grundlagarna och i korridorerna. Vi vill se ett Europa som samarbetar på ett helt annat sätt. Det finns inget stöd i dag för att driva frågan om att lämna EU.

Retorik

Varför säger ni gratis, det är ju nån annan som betalar!

Svensk ordbok: ”gratis: utan att det kostar ngt för den person som vanligen brukar betala i liknande sammanhang”.

Övrigt

Vad tycker ni om surrogatmödraskap?

Vänsterpartiet säger nej till surrogatmoderskap oavsett form och menar att kvinnans kropp ovillkorligen tillhör kvinnan. Frågan om barnlöshet är viktig, men det ska inte lösas genom att kvinnors kroppar används för att bära och föda barn åt andra människor. Kvinnans kropp och reproduktionsförmåga är ingen handelsvara. Det är inte barn heller. En graviditet är heller aldrig riskfri och det kan även vara svårt att belägga att surrogatmoderskapet verkligen är altruistiskt.

De slutsatser som dragits från länder som tillåtit altruistiskt surrogatmoderskap visar att det i princip är omöjligt att kunna garantera frivilligheten i graviditeten, och att det ovillkorligen leder till kommersiell handel. Konsekvensen är att kvinnors grundläggande rättigheter blir något som kan avtalas bort.

Vänsterpartiet anser istället att vi ska fortsätta arbeta för fler vårdnadshavare, generösare inseminationsregler och adoptionsregler som är mer tillåtande. Risken för att kvinnor blir utnyttjade eller far illa väger över när det gäller frågan om surrogatmoderskap. Vi har dock inga förslag om att kriminalisera surrogatmoderskap. Med beaktande av barnets bästa anser vi att de barn som kommit till genom surrogatmoderskap inte ska hamna i kläm och bli "rättslösa".

Jag blev uppringd av er, hur kan ni ha mina kontaktuppgifter? Jag vill inte att ni ringer mig!

Vi beklagar att du tyckte illa om att bli kontaktad. Vi vill få chansen att berätta om vår politik innan väljarna bestämmer sig, samtidigt som vi vill respektera deras integritet. En enstaka kontakt per telefon eller ett enstaka sms tycker vi är på rätt sida gränsen.

Kontaktuppgifterna kommer från ett svenskt adressföretag som heter IDM Adress. Vi sparar inga uppgifter om någon och ingen annan kommer självklart att få tillgång till dem heller. För att bli struken ur adressföretagets register behöver du kontakta IDM Adress, <http://www.idm-adress.se/>.

NIX-spärren gäller inte för information från politiska partier. Partier har möjlighet att kontakta väljare per telefon eller sms utan godkännande i förväg. Det beror på att politiska partier inte omfattas av marknadsföringslagen.

Vi kan inte svara på varför just du står med på adressföretagets lista. Vi har inte tillgång till några andra uppgifter om dig än namn, adress och telefonnummer.